

II. 6. 1947

ZALOŽENÍ ÚSTAVU
PRO ČESKOU LITERATURU
V DOKUMENTECH

Akademie věd
České republiky

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR, v. v. i.

II. 6. 1947

ZALOŽENÍ ÚSTAVU
PRO ČESKOU LITERATURU
V DOKUMENTECH

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR, v. v. i.
2017

Na frontispisu: Prezident ČAVU Zdeněk Nejedlý spolu s Marií Pujmanovou a Jaroslavem Kvapilem 14. července 1946 předkládají prezidentu republiky Edvardu Benešovi memorandum o založení tří nových humanitních ústavů, A AV ČR, fond ČAVU.

Editors © Kateřina Piorecká, Iveta Mindeková, 2017
© Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., 2017

ISBN 978-80-88069-50-8

Předsedou komise pro zřizování ústavů pro úkoly III. třídy zvolen prof. Pražák, jednatelem prof. Havránek. Schválen návrh komise, aby jako první etapa v budování ústavů byl zřízen Ústav pro jazyk český, jako druhá etapa Ústav pro českou literaturu a Ústav fonetický. Pro propracování úkolů Ústavu jazyka českého se spojí komise lexikografická, dialektologická a pravopisná, pro vypracování plánu Ústavu české literatury zvolena komise pp.: Hrdina, Mukařovský, Pražák, Ryba, Ryšánek, Svoboda, Šimek, Vašica, Wollman. Propracování plánu Ústavu fonetického svěřeno komisi fonografické, rozšířené o prof. Havránka a Vážného. Za referenty pro navrhované ústavy zvoleni: prof. Havránek pro Ústav českého jazyka, prof. Pražák pro Ústav české literatury a prof. Hála pro Ústav fonetický.

Bohuslav Havránek: Zpráva o schůzi ze dne 6. února 1946,
Věstník ČAVU 55, 1946, s. 60 (úryvek).

Návrh na zřízení Ústavu pro českou literaturu při České akademii v Praze,
zaslaný Ministerstvu školství a osvěty 10. července 1946, úřadu předsednictva vlády
11. července 1946, prezidentu ČAVU Zdeňku Nejedlému 12. července 1946
a předložený prezidentu republiky Edvardu Benešovi na audienci 14. července 1946.

6 stran; A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

Ú s t a v p r o č e s k o u l i t e r a t u r u

p ř i

Č e s k é a k a d e m i i v ě d v P r a z e .

Podepsaní navrhuji, aby byl zřízen při České akademii v Praze Ústav pro českou literaturu. Jeho základní smysl vidí v tom, že bude u nás organisovati českou literárně historickou a literárně vědní práci a připraví k tomu všechn průpravný materiál.

Jeho členy budou odborníci z Akademie, z fakult i pracovníci mimo tyto instituce, na př. z Literárně historické společnosti a Pražského lingvistického kroužku a j.p. Budou kooptovati i mladší a nastupující pracovníky. Tito činitelé určují pracovní program a organisují práci.

Ústav dělí se ve tři odbory: 1./ metodologický, 2./ literárně historický, 3./ literárně tvaroslovný.

I./ Metodologický odbor sleduje methodické dění v literární historii a v teorii literatury u nás a v cizině. Přihlíží hlavně k české methodologii, i k pomocným vědám esteticke, psychologii, sociologii, ethnologii, anthropografii a p. Pracuje o jednotném pojmosloví a názvosloví, obírá se dějinami verše /i folklorního/, dějinami kritiky a literárního dějepisu. O těchto otázkách i diskutuje a vydává bibliografické přehledy.

Tento odbor by mohl pracovati o methodologickém díle, o slovanské slovesnosti a o poměru české literatury k slovanským literaturám. Mohl by pomýšleti na vydávání teoretických článků Durdíkových, Hostinského, Šaldových, A. Novákových a j. a starati se zejména o soubor statí toho druhu dosud netištěných.

II./ Literárně historický odbor:

A./ filologické oddělení:

1/ obstarává textovou kritiku, exegetiku a komentáře, vydává texty nebo vede dozor nad jejich vydáváním, pořizuje soustavné vydávání auktorů a jejich souborů a výborů z jednotlivých období nebo

je podněcuje u publikačního odboru a má při nich vydavatelsky rozhodné slovo. Zřizuje vydavatelské komise a přiřleňuje jim pomocné síly. Své prostředky uhrazuje honorářem za pokyny nakladatelům v těchto věcech.

Odbor navazuje vydavatelsky na dosavadní záslužnou činnost III. třídy Akademie a dává jí nový pracovní plán. Stojí jménem Akademie jakožto vrcholné vzdělávací instituce v čele všeho vydavatelského snažení a věnuje se vydávání hlavně starších klasiků, aťsecosnuje z ministerstva školství nebo informací, i ze Svazu nakladatelů a knihkupců. Odboru tu půjde o přesné a filologicky spolehlivé texty. Protože nakladatelé budou hledati vydání nakladatelsky únosná, věnuje se odbor vydávání děl ze staré a starší literatury, vzniklé na naší půdě a psané česky, českokírkevněslověnsky, latinsky a německy, od nejstarších dob do poloviny 18. století. Vydání by bylo kritické, s veškerým různočtením a s velkou vědeckou výpravou a úpravou. Zde by se vydavatelský úkol odboru lišil od zamýšlené edice České Matice, protože Česká Matice chce vydávat pro vzdělanou veřejnost, školy a semináře spolehlivé texty, zpravidla jen na podkladě jednoho rukopisu a bez velkého kritického komentáře. Tak mohl by býti vydán Kosmas, Dalimil, Passionál, nejstarší překlady sv. písma, Spisy Štítného, Husovy, Husitské historické písně a veršované satiry a p. Jako knižnice nejlépe by souhlasila s těmito úkoly akademická Sběrka pramenů sk. I.

Protože biblická komise tu pokročila v přípravách nejdále, měla by býti zařazena v tento obor a mělo by se pomýšletí okamžitě na vydání staročeských biblí ve Vašicově úpravě. Do tohoto odboru by měla býti zařazena hned prof. Anděla Fialová z Havlíčkova Brodu, jež by definitivně přepsala text k tisku a obstarávala by jiné přípravné práce.

Z obrozenské literatury by bylo možno vydati texty, k jejichž vydání by se sotva odhodlal soukromý nakladatel pro nebezpečí ev. obchodních ztrát /dokončení Puchmajerových almanachů, Rittersbergova sbírka čsl. nár. písní, Erben, Prostonárodní písně a říkadla s nápěvy, V.M. Kramerius, Jan Hýbl, Jan Rulík, Prokop Šedivý, A.J. Zíma, Veršové pokusy J.B. Dlabače, Václava Stacha, V. Thám, Š. Hněvkovský, K.S. Šnajdr, V. a J. Nejedlý, M.Z. Polák, RKZ s kritickým komentářem dnešního stavu rukopisné otázky, jubilejní spisy Jungmannovy /úhrnné vyd./, Kollárovy spisy /literární/, Liter. estetické stati Palackého,

Hněvkovského, Spisy Voelovy, Chmelenského, V. Zahradník, J.V. Kamarýt, Vacek Kamenický, Picek, Jablonský, Štulc, J.J. Langer, J.J. Kalina, Klicpera, Turinský, K.S. Macháček, J.J. Marek, P. Chocholoušek, Fr. J. Rubeš, J.P. Koubek, V.B. Nebeský, K. Sabina, J.K. Tyl/. Těmto úkolům by vyhověla nejlépe Novočeská knihovna.

2/ Odbor pečoval by i o to, aby se zapisovaly, sbíraly a přepisovaly výtvoary ústní slovesnosti /lidové/. Zřizoval by archivy lidové prózy, písně a jiných ústních druhů /příслови, hádanky a j./. Ovičil by zvlášt nadané vědecké pomocné síly k tomuto sběru a zápisu ústních materiálů. Bylo by pečovati i o hudební vzdělání pro písňový záznam. Zde by bylo nutno spolupracovati i s Ústavem pro lidovou píseň.

B/ Životopisné oddělení

sbírá životopisná data žijících spisovatelů a reviduje životopisná data spisovatelů mrtvých. Pořizuje snímky rodných míst a všeho směrodatného prostředí, v němž se spisovatel pohyboval. Sběr vysvědčení, rodných a domovských listů předků a všeho, co k biografii směřuje. Odbor by vedl i kartotéku životopisných dat o spisovatelích. Shromažďoval by korespondence, paměti a literární doklady, důležité i k psychologii tvoření. Publikačně by pokračoval ve Sbírce pramenů sk.2 a v knihovně Paměti. Předním úkolem by měl dovydati korespondenci a zápisky Fr. Palackého, korespondenci Erbenovu, obrozenou korespondenci uloženou v Liter. arch. MN vůbec, zejména také listy slovenských buditelů.

C/ Literárně sociologické oddělení:

Česká literatura vyšetřuje spisovatele podle sociálních vrstev, podle krajů a kulturních a společenských středisk. Sleduje se regionalistické hnutí a literatury regionální. Vydávají se regionalističtí spisovatelé a výbory z literatury hanácké, valašské, lašské, slovácké, chodské, jihočeské a p. Zkoumá se, pokud se sociální charakterologie obráží v slovesné typologii. Sleduje se vkus /estetická norma/ podle sociálních vrstev a změny vkusu v sociálním vývoji. Literatura a život. Prostedí a rasa. Vliv nemoci na slovesnost. Vyšetřování změn sociálních a jejich vliv na písemnictví /tématologie, třídní problematika a j./. V oddělení se předpokládá sociologická obeznalost.

D/ Literárně psychologické oddělení:

Osobitost spisovatelské psychologie. Člověk a tvůrčí osobnost. Rozbor děl jako předmětů psychologických. Vyšetřování tvůrčích typů. Individuelní psychologie ve výtvoru, její hodnocení. Individuelní jevy a estetická norma. Psychologie literárního tvoření. Klasifikace tvůrčích typů. Filosofie literárního díla. Předpoklad spolupracovníků: znalost filosofie a psychologie.

E/ Oddělení slovesně přírovnávací:

thématologie /látkověda v užším smyslu/, obapolné vztahy české literatury k jiným literaturám/ antickým, západním, zvl. slovan-
ským/. Obecné vztahy k čsl. slovesnosti slovan-
ské a světové. Mezislo-
vanské vztahy se stanoviska české literatury. Předpoklad vědeckých po-
mocných sil: jazykové vzdělání a obeznanost v domácí a světové litera-
tuře.

F/ Bibliografické oddělení:

excerpuje knižní, časopiseckou a novinářskou produkci, vzniklou na území našeho státu, veškerou, t.j. nikoliv jen k české a slovenské literární historii, nýbrž též k filologiím ostatním: slovan-
ské, románské, anglosaské atd. Vydává ji jako bibliografii utříděnou a vybranou /b.raisonné/ v pravidelných ročních svazcích. Připraví pro vydání bibliografii z let 1936-1945, z valné části již vypracovanou za války a uloženou v České akademii. Bude pracovat i o excerpce a o vydání bibliografie z let 1922/1934 /tento úsek nebyl totiž ještě zpracován/. Může zpracovávat i bibliografii starších úseků, nebo ví-
žící se k určité otázce podle potřeb Ústavu. Veškerý vyexcerpovaný materiál třídí a ukládá se do abecedního lístkového katalogu, který zůstává generálním bibliografickým seznamem Ústavu. Pokud se týká způ-
sobu práce a excerpce záznamů, navazuje se tu na směrnice, které vy-
pracovala Bibliografická komise České akademie a jimiž se řídila pra-
covní kancelář, zřízená prozatímně za války. Nutno učiniti zásadní rozhodnutí, zda úkolem bibliografického oddělení Ústavu pro českou li-
teraturu bude excerpce materiálu také linguistického /kterážto zásada platila pro Bibliografickou komisi/, či zda tento úkol vezme na sebe Ústav pro jazyk český.

G/ Oddělení faksimilií a fotografií

stará se o těžce přístupná díla rukopisná a unikátní z domácích a cizích knihoven. Kopie půjčuje Ústav badatelům k vědecké práci. Program fotografického průzkumu by byl sestaven podle potřeb uchovatelských a vydavatelských. Základ k oddělení by tvořila dnešní Fotografická komise se svým archivem.

Odbor vysílal by znalce do cizích archivů a knihoven vyhledávat neznámá bohemica a slovenica a fotografovat je. Staral by se o soupis rukopisů našich knihoven, o literárně historicky učeněný přehled rukopisů s krátkým popisem a udáním místa jejich uložení, o rukopisné repetitorium, o biografický a materiální slovník staršího i novějšího písemnictví s fotografiemi rukopisů a p.

III. Literárně tvaroslovný odbor:

1/ Poetika /vývoj českého formového vědomí a myšlení/.

a/ Vývoj české poetiky v poměru k světové.

b/ Podíl české kritiky na vývoji poetického vědomí.

2/ Eidografie /tvarosloví v užším smyslu/ : vyšetřování tvaru v polarisaci mezi historickou a poetickou kategorií. Vydavatelské úkoly: řady podle rodů a druhů, na př. knihovna dramát, veseloher, tendenčního básnictví, píseň: /lyrika/, knihovna románová.

Dějiny českého verše, zkoumání vztahů mezi strukturou jazykovou a básnickou, themata ze srovnávací rytmiky, srovnávací zkoumání látková atd. Zaměření strukturalistické. Podrobný program podá prof. Mukařovský.

Vnitřní organizace Ústavu:

V čele Ústavu a jednotlivých odborů a oddělení jsou odborníci ze III. třídy České akademie a zástupci jejich komisí, kteří udávají směr a odpovídají též za jeho vnitřní obsah.

Pracovníci v Ústavu jsou placení odborní úředníci systemisovaní, nebo k tomu účelu ministerstvem školství přidělení /jako v Ústavu pro český jazyk/. Vedle těchto odborných úředníků budiž Ústav přiměřeně dotován kancelářskými a manipulačními silami. Ústav sám řídí a spravuje odborný ředitel.

Ústav bude zřizován postupně. Hned vstupuje v činnost oddělení bibliografické / v čele s prof. drem Bramborou/, vydavatelské, fotografické / v čele s prof. Rybou/, biblické / v čele s prof. Vašicou/ a p.

Ústav žádá naléhavě, aby byl z Pedagogického výzkumného ústavu v y v á z á n pro potřeby Ústavu prof. dr Brambora a z gymnasia v Havlíčkově Brodě prof. Anděla Fialová /pomocí insp. Klouboucha v zšr./.

Ústav požaduje naléhavě na přípravné práce a na počáteční provoz 240.000 Kčs.

Za přípravnou komisi prof. J.B. Čapek, Vašica, Ryšánek, Mukařovský, Svoboda, Pražák /koopt. Grund, K. Krejčí/, prof. Wollman a j.

Dr Albert Pražák.

Dopis děkana FF Slovenské univerzity v Bratislavě Jána Bakoše z 21. 8. 1946.

1 strana; A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

Bratislava, 21. VIII. 1946

č. j. 1784/46.

Slavni

Česká Akademie Věd
a Umění.

Praha.

Národní třída 3.

Potvrzuji příjem osnovy návrhu na založení
Ústavu pro českou literaturu při České Akademii věd a
umění. Mohu vyjádřit jen své potěšení nad tak zdařilým
a přehledným návrhem v prospěch české literatury,
a přeji Vám ze srdce plného štěstí ve Vašem tak význam-
ném podnikání.

Raďte přijmouti výraz mé hluboké úcty

Bratislava
Považnícka ul. č. 6

Jain Bakš

Germanista Antonín Beer protestuje proti zřízení Ústavu pro českou literaturu,
dopis předsedovi III. třídy ČAVU, Brno, 5. ledna 1947.

(1 strana), se strojopisem článku Co bude s III. třídou České akademie věd a umění? (5 stran), který ovšem Beer v časopise Naše věda, jehož byl redaktorem, nakonec neotiskl. A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

V Brně 5. ledna 1947.

Sloužebný náčrt předložený,

připravil jsem do tisku už dávno poznámky o chytaném
ústavní pro čes. literaturu. Jen choroba přítele Pražáka
způsobila, že jsem je neuvěřimil. K Vaší lask. výhově
ze dne 3. ledna 47 dovoluji si Vám svůj nesouhlas
předložiti s prosbou, aby byl dán zvolené komisi
k dispozici.

S projevem hluboké úcty hvězdám Vašim zala oddaný

A. Beer.

Co bude s III.třídou Čes. akademie věd a umění?

Podle § 3 Stanov Čes. akademie (v Praze 1931) má III.třída „pěstovati studium jazyků a literatur starých a novějších vůbec, s hlavním zřetelem k vývoji řeči českoslov., k prozkoumání její literatury, jejích památek a dějin“ (str.6). Podstatnou, ba nejdůležitější část úkolu III.třídy, t.j. péči o studium „vývoje řeči české a slovenské“, přejal ve vší tichosti někdy na jaře 1946 ustavený „Ústav pro jazyk český“; jeho základem byla „Kancelář slovníku jazyka českého“, jež sbírala a třídila materiál pro budoucí Thesaurus čes. jazyka. Ústav má dnes tři oddělení : 1.) slovníkářské, 2.) dialektologické a 3.) oddělení pro studium spisovné češtiny. S ředitelem, jenž není členem Akademie, má Ústav 8 odborných sil a 3 síly pomocné.

Podle návrhu, rozeslaného v červenci 1946 presidiem Akademie, má býti zřízen při Akademii další „Ústav pro českou literaturu“. Ten by přejal druhou podstatnou část úkolu III.třídy, t.j. „prozkoumání čsl. literatury, jejích památek a dějin“. Ústav má míti tři odbory : 1.) ^{do}metodologický, 2.) literárně historický se sedmi odděleními (filologickým, životopisným, literárně sociologickým, literárně psychologickým, slovesně přirovnávacím, bibliografickým a s oddělením faksimilií a fotografií) a 3.) literárně tvaroslovný (s oddělením pro poetiku a eidografii). Ústav má řídit a spravovat „odborný ředitel“, v čele odborů a oddělení mají býti „odborníci z III.třídy“, kteří budou „udávati směr a odpovídati za vnitřní obsah“ práce. Pracovat v Ústavu budou „placení odborní úředníci systemisovaní nebo ministerstvem školství přidělení“, dále má mít Ústav „přiměřený počet sil kancelářských a manipulačních“. Ústav, který má být zřizován postupně, požaduje „naléhavě na přípravné práce a na počáteční provoz“ jen — 240.000 Kčs!

Toť ve stručnosti vnější rámec chystaného ústavu, vnitřní jeho náplň je v návrhu nejpropracovanější v odboru literárně historickém, ostatní dva odbory spokojují se s heslovitými náznaky. Má-li se pro-

nésti mínění o návrhu jako celku, vtírají se jeho čtenáři mnohé otázky : je-li především zřízení ústavu nutné, bude-li účelné a finančně únosné. Odloučí-li se vědecká činnost o nejpřednějších úkolech III. třídy z jejího lůna, zbude jí z prvotních úkolů, zakladatelem určených, jen „studium jazyků a literatur starých a novějších vůbec“, pro něž by analogicky mohl a měl býti zřízen také zvláštní ústav s několika odděleními (na př. klasickým, románským, germánským, srovnávacím, fonetickým atd.). To ovšem nikoho nenapadne a tak se přece z III. třídy nestane zcela jen administrativní kancelář!

Není pochyby, že Akademie může podle svých stanov (§ 2, sub g, str. 5) „zakládati, podporovati nebo spravovati vědecké ústavy badatelské anebo se účastniti jejich správy.“ Ale je otázka, zda by se pro jednotlivé úkoly třídy nemohlo vystačiti s pouhými komisemi, jež by vypracovaly program a pečovaly o jeho důsledné provádění. Tím spíše, když podle stanov (§ 19, str. 16) mohou k nim třídy „přibírat i odborníky nenáležející k Akademii“; to lze tedy prováděti i bez nového ústavu. A právě uskutečňováním stanov, řízenou prací ve třídě i ze třídy, pravidelnými zprávami ve třídních schůzích o výsledcích činnosti, kladných i negativních, udržoval by se badatelský ruch v třídě jako celku a napomáhalo by se rychlejšímu tempu v provádění vytčených cílů. Funkce třídního předsedy i tajemníka by nabyla převahou odborné náplně a nevyčerpávala by se jen starostmi administrativními (§ 24). Nepochybuji, že tato cesta by byla pro život ve třídě nejen účelná, ale také v nárocích na podpory z veřejných prostředků únosnější, poněvadž hospodárnější. Je tuším možné starý rámeček naplnit novým obsahem. Vzpomínám jen výsledků t. zv. německé komise v pruské akademii, jak se za jednu generaci podle plánu G. Roethe projevíly v soupisu rukopisných památek 13. až 16. stol., v publikaci „Deutsche Texte des Mittelalters“ a i v přípravách budoucího Thesauru.

Přihlédneme-li nyní k vnitřní (pracovní) organizaci chystaného ústavu, vidíme, že chce prováděti úkoly, jež připadaly III. třídě už od jejího založení, jak ostatně rozeslaný program v nejpodstatnější své části sám říká : ... „navazuje na dosavadní záslužnou činnost III. třídy Akademie.“

Ale za dalšími slovy programu, že „dává třídě nový pracovní plán“, je udělati otazník. Co čteme dále o vydavatelské přípravě, je spíše kupa jmen než „plán“, o němž lze sotva říci, že je „nový“ a „pracovní“: „pracovní“ rozvrh by musil vypadati zcela jinak, musil by být podrobně propracován věcně i osobně a časově vymezen, způsob vydávání by měl býti konečně už podroben nutné revisi - byl a bude zas brzdou, ba překážkou rychlejšího postupu. Doznání návrhu, že pro vydání památek „od nejstarších dob do poloviny 18. stol.“ by jako „knihnice nejlépe souhlasila akademická Sbirka pramenů skupiny I.“ (t. j. řady I. a II.), ukazuje, že práci tu lze konat v lůně třídy a že není potřebí nového střediska. Zcela tak je tomu při vydávání „literatury obrozenské“, pro něž by podle slov návrhu „vyhověla nejlépe [akademická] Novočeská knihovna.“ A nejinak v „životopisném“ oddělení: proč by záslužné sbírání materiálu nemohla prováděti komise třídy, když ústav hodlá „publikačně pokračovati ve Sbirce pramenů skupiny II. a v knihovně Pamětí“, řízené úspěšně prof. M. Hýskem? A nestačila by komise III. třídy vydávat a sledovat literaturu regionalistickou? A opět oddělení faksimilií a fotografií by se „tvořilo na základě dnešní fotografické komise s jejím archivem.“ Udělati velký a obsáhlý program je snadné, mnohem těžší však je uskutečnit z něho i nepatrnou část. Netřeba opakovat, co nám třída na bibliografickém poli dluží a co se neudělalo, ale nevěřím, že se stanou zázraky jen proto, že se péče o bibliografii přenese z třídy do Ústavu; úspěch spočívá na jiných činitelích, doklady tomu máme domácí i cizí.¹⁾ Netoužíme po nějakém budoucím „generálním bibliografickém seznamu“, ale přáli bychom si dostávati už v dohledné době pravidelné soupisy veškeré naší filologické práce literární i jazykozpytné vždy v jednom svazku, ať je pořídí ústav č. 1 nebo ústav č. 2 anebo třída. V předloženém výkonu bychom viděli „zásadní rozhodnutí“ a nikoli v domlouvání, kdo jej má udělat. Vydavatelská činnost chystaného ústavu si tarasí cestu těžkým balvanem, chce-li opravdu a vážně „stát jménem Akademie jakožto vrcholné vzdělávací instituce v čele všeho vydavatelského snažení

ať se osnuje z ministerstva školství nebo informací, i ze Svazu nakladatelů a knihkupců"; obávám se, že to jde za meze uskutečnitelnosti a za meze činnosti Akademie, i kdyby snad někdo chtěl hledati oporu v § 1 sub f (str.5).

V rozeslaném návrhu není činnost jednotlivých odborů a oddělení dosti přesně ohraničena, ba zdá se, že to není ani dobře možné. Snad se ukáže, že by samostatná oddělení sociologické a psychologické z II. odboru bylo lépe vřaditi do odboru metodologického, jemuž se také ukládá „přihlížeti k pomocným vědám^{.... psychologii a sociologii}....“ a jenž zase sám, pokud jde o „dějiny verše (i folklorního)“, má styčný bod s III. odborem (literárně tvaroslovným), který rovněž má za úkol obírat se „dějinami českého verše.“ Odbor III. pěstuje „srovnávací zkoumání látková“ a tu se stýká s oddělením B (slovesně přirovnávacím), na nějž připadá „thematologie (látkověda v užším smyslu)“, a má studovati „obapolné vztahy čes. literatury k literaturámzvl.slovanským“, „obecné vztahy k čsl. slovesnosti slovanské...“, „mezislovanské vztahy se stanoviska čes. literatury“; a s těmito úkoly souvisí opět odbor I., jenž „by mohl pracovati.... o poměru české literatury k slovanským literaturám.“ Odboru I. se ukládají „dějiny kritiky“ a „podílem české kritiky na vývoji poetického vědomí“ má se zabývati odbor III. Odbor I. má o otázkách jemu přidělených „vydávati bibliografické přehledy“, ale není tuším důvodu, proč by tyto soupisy nemohly být vřazeny do publikací „bibliografického oddělení“, aby nenastalo zbytečné tříštění látky, resp. její zachycování na dvou místech. Jistě by bylo možné uvést v soulad některé úkoly oddělení B (životopisného) a oddělení G (faksimilií a fotografií) : snad by bylo snazší pro některé úkoly tohoto oddělení nalézt konečně českého loše - bez budování nákladného a administrativně přetíženého Ústavu.

Z těchto poznámek vyplývá, že není důvodů přistupovat k založení ústavu; všechny úkoly mohou za určitých předpokladů zmoci komise v III. třídě. Šlo by jen o to, aby vypracovaly program ne na desítky let, nýbrž aby vybraly úkoly nejbližší a nejnaléhavější a aby je v určené době také

vskutku provedly. Dobrou kontrolou o konané práci by byly zprávy o ní v akademickém Věstníku, jenž by ovšem musil být vydáván opravdu pravidelně a neúchylně, kdyby i přinášel někdy sdělení negativní. Velké a obsáhlé programy utlačují provedení úkolů menších (doklady tomu máme i v III. třídě). Doporučoval by se klid ve vnější organizaci a ruch v činnosti vnitřní.

Ant. Beer.

1.) Viz na př. včasné i skvělé soupisy v Acta philologica scandinavica!

Jan Mukařovský: Návrh organizace Ústavu pro českou literaturu při České akademii věd a umění pro schůzi dne 12. 3. 1947.

5 stran, A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace. Návrhu předcházela koncept z 27. ledna 1947, který prošel interní diskusí.

Návrh J. Mukaršovského
pro schůzi dne
12. 3. 1947

423/-
47.

Návrh organizace

Ústavu pro českou literaturu při České akademii věd a umění.

Komise III. třídy České akademie věd a umění pro Ústav pro českou literaturu činí tento návrh rozvržení úkolů Ústavu a z nich vyplývajícího vnitřního jeho uspořádání:

Obecné úkoly Ústavu jsou:

- 1/ organisovat českou práci literárněvědnou, to jest literárnědějepisnou a teoretickou i metodologickou;
- 2/ připravovat pro tuto práci materiál, t.j. shledávat jej, pořádat, po př. i vydávat;
- 3/ provádět zkoumání, zejména taková, která vyžadují kolektivní spolupráce a zvládnutí velkých rozloh materiálu;
- 4/ bdít nad díly spisovatelů zemřelých, jejichž literární odkazy nepožívají již zákonné ochrany, bude-li takovýto úkol České akademii věd a umění svěřen; Česká akademie věd a umění totiž usiluje o vypracování návrhu zákona, který by omezil dosavadní chaotickou volnost ve vydávání děl zemřelých spisovatelů, dědickým právem již nechráněných, tím, že by ochranu takových literárních pozůstalostí svěřil České akademii věd a umění: úkolem Akademie a jejím právem bylo by buď vydávat takové spisy /jak o tom bude řeč níže/ nebo opravňovat k jejich vydání nakladatele; - pokud při tom půjde o literární odkazy spisovatelů vynikajících /těch, kteří bývají zvaní klasiky české literatury/ bylo by ústavu přikázáno bdít nad tím, aby se literární tvorbě každého z nich dostalo úplného kritického vydání, jehož textové znění by se mohlo stát normou pro jakékoli další vydávání jednotlivých spisů k účelům praktickým, na př. školským. /Viz příl. /
- 5/ vydávat práce buď vzešlé přímo z ústavu nebo z jeho podnětu: edice, soubory materiálu, sborníky monografií a jiné práce kolektivní i individuální; dále pak vydávat zprávy • činnosti ústavu, kde by byly publikovány drobnější práce vzniklé v souvislosti s ústavem i zveřejňovány předběžné plány jednotlivých kolektivních prací, jež by ústav hodlal podniknout atd.;
- 6/ organisovat diskuse týkající se problémových oblastí v ústavu zastoupených; cílem takových diskusí by bylo podněcovat vědecké styky mezi pracovníky ústavu, ostatními pracovníky v příslušných vědách i vědeckým dorostem a udržovat v podvědomí badatelů aktuální problematiku těchto vědních oborů;
- 7/ podněcovat styk české literární vědy s bádáním cizím, zejména slovanským /výměnou publikací, společnými pracemi, přímou pracovní

účastí cizích pracovníků v ústavě a naopak delegováním pracovníků ústavu do příbuzných ústavů cizích atd./.

Hlavním zřetelem ústavu a hlavním materiálem pro jeho práce bude, jak naznačuje již jméno ústavu, česká slovesnost. Je ovšem třeba, aby při tom cesta k literaturám jiných národů zůstávala otevřena jak pro zkoumání literárněhistorická /styky české literatury s jinými/, tak i pro bádání literárnětheoretická /otázky srovnávací metriky, otázky literárních ředů a druhů, mezinárodních literárních směrů atd./

Vzniká však tímto způsobem problematika nejen velmi rozsáhlá, ale i značně různotvárná a jeví se potřeba, aby ústav byl rozdělen ve tři samostatná oddělení, a to:

- A/ oddělení pro dějiny české literatury,
- B/ oddělení pro styky české literatury s literaturami jinými,
- C/ oddělení pro theorii literatury.

Oddělení pro dějiny české literatury je nejužší spjato s vlastním materiálem ústavu, českým písemnictvím, jak už naznačuje shoda jeho názvu s názvem ústavu. Podrobnější nárys jeho úkolů je takový:

1/ Badatelské úkoly české slovesnosti v nejširším slova smyslu, čítaje v to i zkoumání literárních památek staroslověnských, latinských a jiných českého původu; k tomu se druží i organisace kolektivních děl literárněhistorických: sborníků vztahujících se k jednotlivým básnickým osobnostem a jejich dílům, po př. i kolektivního zpracování celých dějin české literatury.

2/ Vydávání starší české literatury v přesných kritických vydáních, a to jak literatury rukopisné, tak již tiskem vydané; - sluší podotknout, že označení "starší literatura" neplatí nikterak ve smyslu stroze omezujícím a že se jím nevylučuje vydávání literárních pozůstatků i autorů zcela nedávno zemřelých, pokud by se toho ukázala vědecká potřeba /půjde-li na př. o fragmenty nebo náčrty osvětlující způsob autorova tvoření/ a pokud by dědicové autorských práv byli ochotni k takovému vydání svolit; k úkolu vydávat starší literaturu se zcela přirozeně pojí i dozor nad edicemi ze starší literatury vůbec, jak o něm byla řeč při obecných úkolech ústavu.

3/ Zapisování, sbírání a vydávání veškerých výtvorů ústní slovesnosti: zde by byla nutná spolupráce s Ústavem pro lidovou píseň, s vědeckými ústavy fakultními a se Slovanským ústavem jako majitelem nejrozsáhlejšího archivu české a slovanské ústní prózy.

4/ Shromažďování, třídění a po př. vydávání biografického materiálu, týkajícího se českých spisovatelů /životopisná data a dokumenty, paměti, korespondence/.

5/ Bibliografie české literatury, jak souhrnná, tak roční.

6/ Pořizování opisů a fotografií těžce přístupných bohemik z domácích i cizích knihoven a archivů.

7/ Praktická výchova editorů a s ní spojená výchova paleografická.

8/ Organizace práce spojené s vydáním podrobného biografického a bibliografického slovníku české literatury.

Druhé oddělení ústavu pro českou literaturu je určeno z k o u m á n í s t y k ů č e s k é l i t e r a t u r y s l i t e r a t u r a m i j i n ý m i. Jeho úkoly jsou tyto:

1/ Zkoumání vztahu české literatury k literaturám antickým /otázky české translatury z antických literatur, otázky funkce antických prvků ve vývoji české literatury atp./

2/ Zkoumání českého vlivu na církevněslovanské písemnictví a vztahu církevněslovanské vzdělanosti k českým zemím.

3/ Zkoumání vztahu latinské literatury středověké a novověké k české literatuře a k českým zemím.

4/ Zkoumání vzájemných vztahů mezi literaturou českou a ostatními slovanskými, a to s hlediska mezislovanské slovesnosti; v to se počítají i vztahy mezi českým slovesným folklorem a folklorem ostatních slovanských národů.

5/ Zkoumání vztahů mezi českou literaturou a literaturami mimoslovanskými.

Třetí oddělení ústavu pro českou literaturu je určeno zkoumání týkajícímu se t h e o r i e l i t e r a t u r y. Úkoly tohoto oddělení jsou takové:

1/ Zkoumání literárního tvaru a jeho vývoje, zejména pokud jde o velké rozlohy materiálu, které mají být zvládnuty jednotným metodickým postupem, tak na př. statická zkoumání metrická, zkoumání básnického slovníka jednotlivých autorů i celých období, přesné rozborů básnického slohu, prováděné systematickým probíráním jednotlivých jazykových složek a slohových postupů.

2/ Zkoumání látkoslovná a thematologická, směřující ke zjišťování obecných zákonitostí genese a vývoje látek a temat; do působ-

nosti ústavu patří tato zkoumání zejména potud, pokud si vyžadují velkých rozloh materiálu /tak na př. půjde-li o zjištění tematické zásoby celého vývojového období literatury, o sledování vývoje jistého motivu nebo souboru motivů atp./.

3/ Sociologický výzkum literatury směřující k závěrům obecným, založený na přesných zjištěních pomocí anket, statistik atd. a týkající se na př. otázek literárního vkusu, poměrného rozšíření jednotlivých druhů i útvarů literatury ve společnosti, sociálního rozvrstvení četby, společenských funkcí literatury atd.

4/ Psychologický výzkum literatury směřující k závěrům rázu zásadního: shromažďování a třídění materiálů týkajících se psychologie básnického tvoření i vnímání básnického díla; zpracování těchto materiálů.

5/ Otázky literárně historické a literárně theoretické metodologie /principy vývoje literatury, zásady a technika literárního dějepisectví, theoretické základy literární kritiky, zásadní otázky textové kritiky a techniky ediční atd./ . Ústav může přispět k řešení těchto problémů systematickou informací o stavu a tendencích literárně vědní metodologie u nás i v cizině, dále formulací metodologických zkušeností získaných zkoumáním vlastním, pořádáním diskusí o těchto otázkách.

6/ Zásadní otázky slovesného folkloru, na př. metriky lidových písní, básnického obrazu folklorního, funkcí folklorní slovesné tvorby, vztahu mezi folklorem a literaturou umělou atd.

7/ Organizace práce na slovníku literárněvědného pojmosloví a v souvislosti s tím i regulace literárněvědného názvosloví.

Vnitřní organizace ústavu pro českou literaturu.

Rozdělení ústavu ve tři oddělení nevyklučuje případnou pozdější specialisaci. Každé ze tří oddělení má vědeckého vedoucího; tito vedoucí jsou navzájem rovnoprávní - postupují ovšem na základě vzájemné dohody, aniž však při tom mínění kohokoli z nich zásadně převažuje; účel tohoto zařízení je ten, aby se problematika a práce každého z oddělení mohla nerušeně rozvíjet podle své povahy a svých osobitých potřeb.

Kancelářská /nikoli vědecká/ administrativa ústavu je ovšem společná všem třem oddělením a soustřeďuje se podle volby střídavě v ruku jednoho z vedoucích.

Pracovníci ústavu jsou placeni odborní úředníci buď systemisovani nebo ministerstvem školství prikázani, vedle nich pak kancelářské síly a síly manipulační v přiměřeném počtu.

Je na konec třeba podotknouti, že Česká akademie věd a umění má již dnes některé instituce, které vykonávají některé z dílčích úkolů budoucího ústavu pro českou literaturu; jsou to komise bibliografická, dále komise vydavatelské, komise fotografická a biblioká.

Albert Pražák v dopise z 12. 3. 1947, adresovaném s největší pravděpodobností prezidentu ČAVU Zdeňku Nejedlému, nesouhlasí se zněním návrhu komise pro zřízení ÚČL.

A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

Univ. prof. Dr. ALBERT PRAŽÁK
PRAHA III., CHOTKOVA S. 4
Telefon 60609

Magnifice,

byl jste tele lékař a potul jste mně
různá komise na ústředí pro českou šlechtu.
S návrhem neuvolněním a nepodpisí ho
vždy jsem bál, abych mohl
vstoupit pro nebo chyt v něm co dopřív
a nepřevážal.

Prosím, povolte lékařské mně práci
na ústředí III. tř. dne 12/3.

Srdce mě ho
Albert Pražák

Min 1542

František Šimek navrhuje zřízení zvláštního oddělení pro praktický výcvik vydavatelů staročeských památek, nedatováno [1947].

1 strana; A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

[1947]

Navrhují zřízení zvláštního oddělení pro
praktický výcvik vydavatelů staročeských památek.

Jako čelo bad' postaven odborník z členů
třetí třídy les. akademie, který má náležitou
praxi v tomto oboru. Tento předseda oddělení
necht' pečuje o brzké vydání staročeské
paleografie (asi po vzoru Friedrichovy Paleo-
grafie latinské), která by byla vhodnou pomůckou
příštím vydavatelům staročeských památek.

Fotografický archiv poskytlne ještě ochotně
k tomu účelu svůj materiál k dispozici.

Tato příručka bud' zpracován podrobně
zejména soupis všech užívaných zkratek
v staročeských rukopisech. Protož četné
důležité práce českých spisovatelů byly
psány latinsky, bud' k tomuto oddělení
připojen i klasický filolog z členů třetí třídy,
který se již v podobných pracích osvědčil,
případně bud' pro to zřízeno zvláštní oddělení.

Stanislav Jimeš

Návrh organizace Ústavu pro českou literaturu při České akademii věd a umění,
strojopis, v němž je zachycen proces schvalování na schůzi III. třídy ČAVU dne 11. 6. 1947.

5 stran; A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

Návrh organizace

Ústavu pro českou literaturu při České akademii věd a umění.

Komise III. třídy České akademie věd a umění pro Ústav pro českou literaturu činí tento návrh rozvržení úkolů Ústavu a z nich vyplývajícího vnitřního jeho uspořádání:

Obecné úkoly Ústavu jsou:

- 1/ organisovat českou práci literárněvědnou, to jest literárně-dějepisnou a teoretickou i metodologickou;
- 2/ připravovat pro tuto práci materiál, t.j. shledávat jej, pořádat, po př. i vydávat;
- 3/ provádět zkoumání, zejména taková, která vyžadují kolektivní spolupráce a zvládnutí velkých rozsahů materiálu;
- 4/ bdít nad díly spisovatelů zemřelých, jejichž literární odkazy nepožívají již zákonné ochrany, bude-li takovýto úkol České akademii věd a umění svěřen; ~~Česká akademie věd a umění totiž usiluje o vypracování návrhu zákona, který by omezil dosavadní chaotickou volnost ve vydávání děl zemřelých spisovatelů, dědickým právem již nechráněných, tím, že by ochranu takových literárních pozůstalostí svěřil České akademii věd a umění: úkolem Akademie a jejím právem bylo by buď vydávat takové spisy /jak o tom bude řeč níže/ nebo opravňovat k jejich vydání nakladatele; - pokud při tom půjde o literární odkazy spisovatelů vynikajících /těch, kteří bývají zvaní klasiky české literatury/ bylo by ústavu přikázáno bdít nad tím, aby se literární tvorbě každého z nich dostalo úplného kritického vydání, jehož textové znění by se mohlo stát normou pro jakékoli další vydávání jednotlivých spisů k účelům praktickým, na př. školským. /Viz příl. /~~
- 5/ vydávat práce buď vzešlé přímo z ústavu nebo z jeho podnětu: edice, soubory materiálu, sborníky monografií a jiné práce kolektivní i individuální; dále pak vydávat zprávy o činnosti ústavu, kde by byly publikovány drobnější práce vzniklé v souvislosti s ústavem i zveřejňovány předběžné plány jednotlivých kolektivních prací, jež by ústav hodlal podniknout atd.;
- 6/ organisovat diskuse týkající se problémových oblastí v ústavu zastoupených; cílem takových diskusí by bylo podněcovat vědecké styky mezi pracovníky ústavu, ostatními pracovníky v příslušných vědách i vědeckým dorostem a udržovat v podvědomí badatelů aktuální problematiku těchto vědních oborů;
- 7/ podněcovat styk české literární vědy s ^{jinými národními} ~~českými~~ bádáním, zejména slovanským /výměnou publikací, společnými pracemi, přímou pracovní

účasti cizích pracovníků v ústavě a naopak delegováním pracovníků ústavu do příbuzných ústavů ^{jinonárodních} ~~cizích~~ atd./.

Hlavním zřetelem ústavu a hlavním materiálem pro jeho práce bude, jak naznačuje již jméno ústavu, česká slovesnost. Je ovšem třeba, aby při tom cesta k literaturám jiných národů zůstávala otevřena jak pro zkoumání literárněhistorická /styky české literatury s jinými/ tak i pro bádání literárnětheoretická /otázky srovnávací metriky, otázky literárních rodů a druhů, mezinárodních literárních směrů atd./

Vzniká však tímto způsobem problematika nejen velmi rozsáhlá, ale i značně různotvárná a jeví se potřeba, aby ústav byl rozdělen ve tři samostatná oddělení, a to:

- A/ ~~oddělení~~ ^{oddělení} pro dějiny české literatury,
- B/ ~~oddělení~~ ^{oddělení} pro styky české literatury s literaturami jinými,
- C/ ~~oddělení~~ ^{oddělení} pro theorii literatury.

~~Oddělení~~ ^{Kabon} pro dějiny české literatury je nejlépe spjato s vlastním ~~materiálem~~ ^{oddělením} ústavu, českým písemnictvím, jak už naznačuje shoda jeho názvu s názvem ústavu. Podrobnější nárys jeho úkolů je takový:

1/ ^{Překuvě} ~~Badatelské~~ ^{sem patří} úkoly české slovesnosti v nejširším slova smyslu, #
čítají to i zkoumání literárních památek staroslověnských, latinských a jiných českého původu; k tomu se druží i organizace kolektivních děl literárněhistorických: sborníků vztahujících se k jednotlivým básnickým osobnostem a jejich dílům, po př. i kolektivního zpracování celých dějin české literatury.

2/ Vydávání starší české literatury v přesných kritických vydáních, a to jak literatury rukopisné, tak již tiskem vydané; ~~slučí~~
~~dotknout, že označení "starší literatura" neplatí nikterak ve smyslu stroze omezujícím a že se jím nevylučuje vydávání literárních pozůstatků i autorů zcela nedávno zemřelých, pokud by se toho ukázala vědecká potřeba /půjde-li na př. o fragmenty nebo náčrty osvětlující způsob autorova tvoření/ a pokud by dědicové autorských práv byli ochotni k takovému vydání svolit, k úkolu vydávat starší literaturu se zcela přirozeně pojí i dozor nad edicemi ze starší literatury vůbec, jak o něm byla řeč při obecných úkolech ústavu.~~

3/ Zapisování, sbírání a vydávání veškerých výtvorů ústní slovesnosti: zde by byla nutná spolupráce s Ústavem pro lidovou píseň s vědeckými ústavami fakultními a se Slovanským ústavem jako majitelem nejrozsáhlejšího archivu české a slovanské ústní prózy.

4/ *Studování a vydávání literatury regionální.*

čítají k tomu i zkoumání literárněpsychologická a sociologická ve vztahu k úkolům českých literárních dějin.

5/ Shromažďování, třídění a po př. vydávání biografického materiálu, týkajícího se českých spisovatelů /životopisná data a dokumenty, paměti, korespondence/.

9/ Bibliografie české literatury, jak ^{literární vědy} ~~literatury~~, tak ^{sovětská} ~~sovětské~~, tak ^{sovětské} ~~sovětské~~.

6/ Pořizování opisů a fotografií těžce přístupných bohemik z domácích i cizích knihoven a archivů.

7/ Praktická výchova editorů a s ní spojená výchova paleografická.

8/ Organizace práce spojené s vydáním podrobného biografického a bibliografického slovníku české literatury.

Druhý ^{odbor} oddělení ústavu pro českou literaturu je určený k o u m á n í s t y k ů č e s k é l i t e r a t u r y s l i t e r a t u r a m i j i n ý m i. Jeho úkoly jsou tyto:

1/ Zkoumání vztahů české literatury k literaturám antickým; /otázky české translatury z antických literatur, otázky funkce antických prvků ve vývoji české literatury atp./

2/ Zkoumání českého vlivu na církevněslovanské písemnictví a vztahů církevněslovanské vzdělanosti k českým zemím;

3/ Zkoumání vztahů latinské literatury středověké a novověké k české literatuře a k českým zemím;

4/ Zkoumání vzájemných vztahů mezi literaturou českou a ostatními slovanskými, a to s hlediska mezislovanské slovesnosti; v to se počítají i vztahy mezi českým slovesným folklorem a folklorem ostatních slovanských národů;

5/ Zkoumání vztahů mezi českou literaturou a literaturami mimo-slovanskými.

Třetí ^{odbor} oddělení ústavu pro českou literaturu je určený k o u m á n í t ý k a j í c í m u s e t h e o r i e l i t e r a t u r y. Úkoly tohoto ^{odboru} oddělení jsou takové:

1/ Zkoumání literárního tvaru a jeho vývoje, ~~zejména pokud jde o velké rozlohy materiálu, které mají být zvládnuty jednotným metodickým postupem, tak na př. statická zkoumání metrická, zkoumání básnického slovníka jednotlivých autorů i celých období, přesné rozborů básnického slohu, prováděné systematickým probíráním jednotlivých jazykových složek a slohových postupů.~~

2/ Zkoumání látkoslovná a thematologická, směřující ke zjišťování obecných zákonitostí genese a vývoje látek a temat; do působ-

Stěžejní sem byly vlastní úkoly, normace: lalektorů, thematologie, normace ideografie a normace tvorby představitelů v příslušném a jiných oblastech.

↳ jak s hlediska vztahů kivařních, tak zejména

↳ organizace soupisu mezislovanských vztahů literárních a přípravu příslušného díla metodologického.

~~nosti ústavu patří tato zkoumání zejména potud, pokud si vyžadují velkých rozloh materiálu /tak na př. půjde-li o zjištění tematické záseby celého vývojového období literatury, o sledování vývoje jistého motivu nebo souboru motivů atp./.~~

3/ ~~Sociologický výzkum literatury směřující k závěrům obecným, založený na přesných zjištěních pomocí anket, statistik atd. a týkající se na př. otázek literárního vkusu, poměrného rozšíření jednotlivých druhů i útvarů literatury ve společnosti, sociálního rozvrstvení četby, společenských funkcí literatury atd.~~

4/ ~~Psychologický výzkum literatury směřující k závěrům rázu zásadního, shromažďování a třídění materiálů týkajících se psychologie básnického tvoření i vnímání básnického díla; zpracování těchto materiálů.~~

5/ ~~Otázky literárně ^{učené} historické a literárně theoretické metodologie /principy vývoje literatury, zásady a technika literárního dějepisectví, theoretické základy literární kritiky, zásadní otázky textové kritiky a techniky ediční atd./.~~ Ústav může přispět k řešení těchto problémů ~~systematickou informací o stavu a tendencích literárně vědní metodologie u nás i v cizině, dále formulací metodologických zkušeností získaných zkoumáním vlastním, pořádáním diskusí o těchto otázkách.~~

6/ ~~Zásadní otázky slovesného folkloru, na př. metriky lidových písní, básnického obrazu folklorního, funkcí folklorní slovesné tvorby, vztahu mezi folklorem a literaturou umělou atd.~~

7/ ~~Organisace práce na slovníku literárněvědného pojmosloví a v souvislosti s tím i regulace literárněvědného názvosloví ^{s součinností s odbornou literární-historickým a komparatistickým.}~~

Vnitřní organisace ústavu pro českou literaturu.

Rozdělení ústavu ve tři ^{odborné} oddělení nevyklučuje případnou pozdější specialisaci. Každé ^{odborné} ze tří oddělení má vědeckého vedoucího; tito vedoucí jsou navzájem rovnoprávní - postupují ovšem na základě vzájemné dohody, aniž však při tom mínění kohokoli z nich zásadně převažuje; účel tohoto zařízení je ten, aby se problematika a práce každého z oddělení mohla nerušeně rozvíjet podle své ^{svých} povahy a svých ^{specifických} potřeb.

Kancelářská /nikoli vědecká/ administrativa ústavu je ovšem společná všem třem ^{odborním} oddělením a soustřeďuje se podle volby střídavě v ruku jednoho z vedoucích.

Pracovníci ústavu jsou placeni odborní úředníci buď systemisovani nebo ministerstvem školství prikázani, vedle nich pak kancelářské síly a síly manipulační v přiměřeném počtu.

Je na konec třeba podotknouti, že Česká akademie věd a umění má již dnes některé instituce, které vykonávají některé z dílčích úkolů budoucího ústavu pro českou literaturu; jsou to komise bibliografická, dále komise vydavatelská, komise fotografická a bibliická.

Zvláštní otisk z Věstníku ČAVU 56, 1947 se Zprávou komise pro zřízení ÚČL za rok 1947 a Organizačním řádem ÚČL ČAVU schváleným 11. 6. 1946.

A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

ZPRÁVA KOMISE PRO ZŘÍZENÍ ÚSTAVU PRO ČESKOU LITERATURU ZA ROK 1947.

Komise, složená z členů III. třídy: min. rady K. Hrdiny, prof. J. Mukařovského, A. Pražáka, B. Ryby, K. Svobody, F. Šimka, J. Vašici, F. Wollmana a kooptovaných nečlenů: prof. J. B. Čapka, J. Dolanského, A. Grunda, K. Krejčího, v několika schůzích pracovala o „Organisacním řádu Ústavu pro českou literaturu“, který diskusí ve třídě i přímou informací nemocného prof. Pražáka spěl dohodou ke konečné podobě. Znění „Organisacního řádu Ústavu pro českou literaturu“ bylo jednomyslně schváleno na třídní schůzi dne 11. června 1947.

Ant. Grund,
jedenatel komise.

Organisacní řád

Ústavu pro českou literaturu České akademie věd a umění.

Rozvržení úkolů Ústavu a z nich vyplývající vnitřní jeho uspořádání, vzešlé z návrhu komise III. třídy České akademie věd a umění a schválené usnesením téže třídy i správní komise Akademie.

Obecné úkoly Ústavu jsou:

1. organisovat českou práci literárněvědnou, to jest literárně dějepisnou a theoretickou i methodologickou;
2. připravovat pro tuto práci materiál, t. j. shledávat jej, pořádat, po př. i vydávat;
3. provádět zkoumání, zejména taková, která vyžadují kolektivní spolupráce a zvládnutí velkých rozloh materiálu;
4. bdít nad díly spisovatelů zemřelých, jejichž literární odkazy nepožívají již zákonné ochrany, bude-li takovýto úkol České akademii věd a umění svěřen;
5. vydávat práce buď vzešlé přímo z Ústavu nebo z jeho podnětu: edice, soubory materiálu, sborníky monografií a jiné práce kolektivní i individuální; dále pak vydávat zprávy o činnosti Ústavu, kde by byly publikovány drobnější práce vzniklé v souvislosti s Ústavem i zveřejňovány předběžné plány jednotlivých kolektivních prací, jež by Ústav hodlal podniknout atd.;
6. organisovat diskuse týkající se problémových oblastí v Ústavu zastoupených; cílem takových diskusí by bylo podněcovat vědecké styky mezi pracovníky Ústavu, ostatními pracovníky v příslušných vědách i vědeckým dorostem a udržovat v podvědomí badatelů aktuální problematiku těchto vědních oborů;
7. podněcovat styk české literární vědy s bádáním jiných národů, zejména slovanských (výměnou publikací, společnými pracemi, přímou pracovní účastí cizích pracovníků v Ústavu a naopak delegováním pracovníků Ústavu do příbuzných ústavů jiných národů atd.).

Hlavním zřetelem Ústavu a hlavním materiálem pro jeho práce bude, jak označuje již jméno Ústavu, česká slovesnost. Je ovšem třeba, aby při tom cesta k literaturám jiných národů zůstávala otevřena jak pro zkoumání literárně historická (styky české literatury s jinými), tak i pro bádání literárně theoretická (otázky srovnávací metriky, otázky literárních rodů a druhů, mezinárodních literárních směrů atd.).

Vzniká však tímto způsobem problematika nejen velmi rozsáhlá, ale i značně různotvárná a jeví se potřeba, aby Ústav byl rozdělen ve tři samostatné odbory, a to:

- A. odbor pro dějiny české literatury,
- B. odbor pro styky české literatury s literaturami jinými,
- C. odbor pro theorii literatury.

Odbor pro dějiny české literatury je nejužší spjat s vlastním úkolem Ústavu českým písemnictvím, jak už naznačuje shoda jeho názvu s názvem Ústavu. Podrobnější nárys jeho úkolů je takový:

1. Veškeré badatelské úkoly české slovesnosti v nejširším slova smyslu, čítaje v to i zkoumání literárně psychologická a sociologická ve vztahu k úkolům českých literárních dějin.

Sem patří i zkoumání literárních památek staroslověnských, latinských a jiných českého původu; k tomu se druží i organizace kolektivních děl literárně-historických: sborníků vztahujících se k jednotlivým básnickým osobnostem a jejich dílům, po př. i kolektivního zpracování celých dějin české literatury.

2. Vydání české literatury v přesných kritických vydáních, a to jak literatury rukopisné, tak již tiskem vydané; k tomu úkolu se zcela přirozeně pojí i dozor nad edicemi ze starší literatury vůbec, jak o něm byla řeč při obecných úkolech Ústavu.

3. Zapisování, sbírání a vydávání veškerých výtvorů ústní slovesnosti: zde by byla nutná spolupráce s Ústavem pro lidovou píseň, s vědeckými ústavami fakultními a se Slovanským ústavem jako majitelem nejrozsáhlejšího archivu české a slovanské ústní prózy.

4. Sledování a vydávání literatury regionální.

5. Shromažďování, třídění a po př. vydávání biografického materiálu, týkajícího se českých spisovatelů (životopisná data a dokumenty, paměti, korespondence).

6. Pořizování opisů a fotografií těžce přístupných bohemik z domácích i cizích knihoven a archivů.

7. Praktická výchova editorů a s ní spojená výchova paleografická.

8. Organizace práce spojené s vydáním podrobného biografického a bibliografického slovníku české literatury.

9. Bibliografie české literární vědy, jak roční, tak souhrnná.

Druhý odbor Ústavu pro českou literaturu je určen *zkoumání styků české literatury s literaturami jinými*. Náleží sem tedy vlastní úkoly srovnávací: látkosloví, thematologie, srovnávací ideografie a srovnávací tvarosloví, především se zřetelem k těmto oblastem:

1. vztah české literatury k literaturám antickým;

2. český vliv na církevněslovanské písemnictví a vztah církevněslovanské vzdělanosti k českým zemím;

3. vztah latinské literatury středověké a novověké k české literatuře a k českým zemím;

4. vzájemné vztahy mezi literaturou českou a ostatními slovanskými, a to jak s hlediska vztahů binárních, tak zejména s hlediska mezislovanské slovesnosti; v to se počítají i vztahy mezi českým slovesným folklorem a folklorem ostatních slovanských národů;

5. vztahy mezi českou literaturou a literaturami neslovanskými;

6. organizace soupisu mezislovanských vztahů literárních a příprava příslušného díla metodologického.

Třetí odbor Ústavu pro českou literaturu je určen zkoumání, týkajícího se *theorie literatury*. Úkoly tohoto odboru jsou takové:

1. Zkoumání literárního tvaru a jeho vývoje.

2. Zkoumání látkoslovná a thematologická, směřující ke zjišťování obecných zákonitostí genese a vývoje látek a themat.

3. Sociologický výzkum literatury směřující k závěrům obecným.

4. Psychologický výzkum literatury, směřující k závěrům rázu zásadního.

5. Otázky literárněvědné methodologie.

6. Zásadní otázky slovesného folkloru.

7. Organizace práce na slovníku literárněvědného pojmosloví a v souvislosti s tím i regulace literárněvědného názvosloví v součinnosti s odborem literárně historickým a komparatistickým.

Vnitřní organizace Ústavu pro českou literaturu.

Rozdělení Ústavu ve tři odbory nevyklučuje případnou pozdější specialisaci. Každý ze tří odborů má vědeckého vedoucího; tito vedoucí jsou navzájem rovnoprávní — postupují ovšem na základě vzájemné dohody, aniž však při tom mínění kohokoliv z nich zásadně převažuje; účel tohoto zařízení je ten, aby se problematika a práce každého z odborů mohla nerušeně rozvíjet podle svých úkolů a svých methodických potřeb.

Kancelářská (nikoli vědecká) administrace Ústavu je ovšem společná všem třem odborům a soustřeďuje se podle volby střídavě v rukou jednoho z vedoucích. Řízení jednotlivých speciálních prací v rámci programu Ústavu může býti svěřováno jednotlivým členům Akademie jakožto referentům nebo i přibráným odborníkům mimo Akademii.

Pracovníci Ústavu jsou placení odborní úředníci buď systemisovaní nebo ministerstvem školství příkázaní, vedle nich pak kancelářské síly a síly manipulační v přiměřeném počtu.

Je na konec třeba podotknouti, že Česká akademie věd a umění má již dnes instituce, které vykonávají některé z dílčích úkolů budoucího Ústavu pro českou literaturu; jsou to komise bibliografická, dále komise vydavatelská, komise fotografická a biblická.

Zpráva o činnosti Ústavu pro českou literaturu z 12. 10. 1948 vypracovaná jednatelem zřizovací komise Antonínem Grundem.

A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace.

Z P R Á V A

o činnosti Ústavu pro českou literaturu.

Z ř í z e n í Ú s t a v u. První návrh komise na zřízení Ústavu pro českou literaturu byl rozeslán zájemcům 30.července 1946. Ministerstvo školství a osvěty vzalo podnět k zřízení Ústavu na vědomí přípisem ze dne 14. října 1946, a přislíbilo zařaditi do rozpočtu příslušnou částku. Prvotní návrh byl ještě propracováván znovu v komisi i projednáván ve III. třídě a za přímé informace nemocného prof. Pražáka spěl dohodou ke konečné podobě, jak je formulována v "Organisačním řádu Ústavu pro českou literaturu". Plenum III. třídy jednomyslně "Organisační řád" přijalo ve schůzi konané 11.června 1947. Také správní komise Akademie schválila zřízení Ústavu.

Ústav sám však tímto datem v činnost nevstoupil. Nebylo peněz ani úředníků, protože ministerský příslib rozpočtové částky nebyl splněn a také žádosti z 5. května 1947 o přidělení tří středoškolským profesorů nebylo vyhověno. Usneseno tudíž podati nový přípis MŠO 19. května 1948, kde odůvodněna znovu nutnost zřízení Ústavu, naznačeny jeho úkoly a navrženo řešení otázky finanční i osobní. Při audienci u ministra a osobním jednáním v sektoru B 1 MŠO bylo tentokrát dosaženo výsledku příznivějšího: Do rozpočtu na r.1949 byla vložena příslušná částka pro účely Ústavu, pro r.1948 na zařizovací výdaje měla v pomoci Akademie penězi z akce UNRRA, přislíbeno přidělení profesorů. Oznameno dále, že sektor B 1 z přímého popudu ministrova pracuje na návrhu zestátnění akademických ústavů a tudíž také Ústavu pro českou literaturu. Zestátnění má býti součástí plánu zveřejnění Akademie vůbec.

Za tohoto přípravného období, kdy Ústav se teprve formoval,

uznána jeho důležitost také ministerstvem informací, jehož publikační odbor k žádosti Akademie z 20. února 1947 projevil souhlas s tím, aby zástupce Akademie byl přibírán k poradám, které ministerstvo informací ve věci vydávání klasiků svolává, a to zejména z té příčiny, že jedním z úkolů Ústavu má býti také pořizování kritických edicí.

Z a ř i z o v á n í Ú s t a v u . Na schůzi III. třídy České akademie dne 21. června 1948 referoval třídní tajemník prof. Rypka o schůzi správní komise Akademie, která rozhodla, aby z akce UNRRA připadlo na zakládací práce Ústavu pro českou literaturu 200.000.-Kčs. Třídní tajemník vyzval jednatele komise pro zřízení Ústavu pro českou literaturu, aby se ujal přes prázdniny zařizovacích prací a zajistil také pro účely Ústavu místnosti dočasně zapůjčené Akademií Sletovému výboru ČOS.

Tento úkol jednatel s pomocí budoucích pracovníků Ústavu a s přispěním kanceláře České akademie splnil. Místnosti byly postupně od Sokolů přejímány. Aby bylo převzetí místností urychleno, vystěhoval v červenci jednatel se svými pracovníky svépomocí sokolské zařízení i bohatý sklad knih a tiskopisů a nastěhoval do uprázdněných místností psací stoly a židle, které uvolil se laskavě zapůjčiti na přechodnou dobu Slovanský ústav. Dále vstoupil jednatel v jednání se Spořitelnou a záložnou v Praze, aby jako vlastník domu přispěla určitou částkou k nezbytným úpravám místností, které po odešedším dřívějším nájemníku byly v zanedbaném stavu. Po mnohonásobných intervencích, písemných, osobních i telefonických - jednatel sám, ač byl v srpnu na prázdninách mimo Prahu, třikrát v této záležitosti přijel do Prahy intervenovat ve Spořitelně - Spořitelna se uvolila hraditi zednické, instalatérské a kamnářské práce a slíbila opatřiti kanceláře no-

vými kamny. Náš Ústav zaplatil vymalování a čištění místností. Nyní je stav takový, že Ústav pro českou literaturu má k dispozici 5 kancelářských místností a příslušné spojovací chodby v II. poschodí budovy naproti Slovanskému ústavu. Místnosti jsou vymalovány a vyčištěny; Spořitelna však dosud nedala slíbená kamna. Jedna místnost je míněna jako čítárna, jiná je rezervována pro členy Akademie pověřené vědeckým dozorem, z jedné bude ředitelna. Dvě velké místnosti jsou věnovány pracovníkům.

Velká starost je o vybavení Ústavu nábytkem a potřebným kancelářským zařízením. Byl objednan nábytek / psací stoly, skříně, židle, stolky do čítárny, regálové zařízení knihovny a čítárny, kovové skříně kartotékové, psací stroje a telefonické zařízení /. Zatím dodána malá část nábytku /stoly/, je naděje, že nábytek a telefon budou zařízeny do konce roku, kartotékové skříně mají být dodány do prázdnin příštího roku.

O s o b n í s t a v k a n c e l á ř e . Jelikož Dr Josef Brambora, s nímž se od prvopočátků počítalo, nereflektuje nadále na náš Ústav, protože je navržen na systemisované místo ve Výzkumném ústavě pedagogickém /dopis Akademii ze dne 4.června 1948, č.j. 1378/48 /, nebyla o jeho uvolnění podávána žádost ministerstvu. Za udělení úplné, placené a plně započitatelné dovolené bylo žádáno pro profesory: Dr Marešovou, Moravce, Poláka a dr Wünschovou. Dr Marešová přešla do Ústavu pro jazyk český náhradou za dr R. Havla. Všichni jmenovaní dovolenou obdrželi na škol. rok 1948/49.

Je tedy stav osob Ústavu k 1.září 1948 tento:

Dr R.Havel - č. ZŠR III A - 1426 / 17 z r. 1946 ze dne 31.V.1948 /MŠO A 95.584/48 - III/2 z 14.V.1948/;

prof. Josef Moravec - č. ZŠR III A - 1176 / 2 ze dne 20.VIII.1948 /MŠO A - 149.312/48 - III/2 z 23.VII.1948;

prof. Josef Polák - zproštěn přidělení v MŠO pres.č.11910/48 z 6.VIII. 1948, zařazen do stavu profesorů č. A 173.507/48 - III/2 z 27.VIII.

1948 a dovolená mu udělena č.ZŠR III - B 1017/10 z r. 1947 dne 15.IX.1948;

dr F.Wunschová - č. ZŠR v Brně II / 4 - 6230 / 30 z r. 1948 ze dne 27.IX.1948/MŠD A - 163.278 / 48 - III / 2 z 9.IX.1948/.

Pr o z a t í m n í p ř e d b ě ž n ý r o z p o č e t
Ústavu na rok 1948.

1. Příjmy Ústavu

podpora České akademii z UNRRA 200.000.- Kčs

2. Vydání

1. osobní náklady na kancelář 16.000.-

2. telefonní poplatky, poštovné, drobná
vydání, menší opravy řemeslné 15.000.-

3. úklid kanceláří, palivo, větší opravy 37.000.-

4. excerpční papír, kancelářské potřeby 6.000.-

5. knihy, časopisy, vazby 22.000.-

6. nábytek do kanceláří 214.000.-

7. psací stroje 45.000.-

úhrnem 355.000.-

Úhrn příjmů za r.1948 200.000.-

úhrn vydání za r. 1948 355.000.-

schodek za r.1948 155.000.-

Z předběžného rozpočtu je patrné, že největší položku činí nábytek do kanceláří - stoly, skříně, knižní regály, kovové kartotéky - dále psací stroje. Tato položka přirozeně odpadne z rozpočtu Ústavu, jakmile bude zařízen. Poněvadž nábytek i stroje jsou dodávány s dlouhou čekací lhůtou, nebude se letos celá tato položka propláceti a scho-

dek 155.000.-Kčs se přenese tím na příští rok 1949, kdy, jak doufáme, bude dotace Ústavu větší. V návrhu ministerského rozpočtu na r. 1949 je pamatováno na Ústav částkou 500.000.-Kčs.

D o s a v a d n í p r á c e Ú s t a v u. Ústav počal pracovati za dohledu jednatele 1.zářím 1948. Třebaže mnoho času bylo věnováno zařizování Ústavu, jmenovitě obstarávání řemeslníků a materiálu a zadávání prací, třebaže pro řemeslné úpravy nebylo možno pohodlně se soustřediti k práci, pracovalo se na prozatímně přidělených úkolech. Tyto úkoly byly: bibliografie české literární historie a spisovatelský slovník.

Dr Havel vedl správu Ústavu a pracoval o bibliografii české literatury; spolu na bibliografii pracovali prof. Moravec a dr Wünschová. K tomu účelu byl soustředěn veškerý za války vyexcerpovaný materiál a postupně je revidován a doplňován.

Prof. Polák pracoval na rejstříku k ČČM, který je míněn jako průprava k chystanému slovníku českých spisovatelů.

Ústav se ustavuje jako samostatná instituce s vlastním protokolem; pracovní povinnosti jsou obdobné jako v Ústavu pro jazyk český.

Jednatel nemá v úmyslu přednáseti v této zprávě podněty, které by se týkaly další činnosti Ústavu, nebo naplní jeho programu, ani upozorňovati na materiální potřeby jeho dalšího dobudování. To vše bude předmětem jednání dnešní schůze komise, která rozhodne také o uvedení tří odborů Ústavu, jak to vyplývá z jeho "Organisačního řádu". Účelem referátu bylo podati toliko stručný přehled toho, co bylo vykonáno v dobu prázdninovou.

V závěru jednatel děkuje všem, kdož ho ve svěřeném úkolu podporovali, jmenovitě presidiu České akademie, ^(předseda) tajemníku její III. třídy, členům komise, kanceláři Akademie a na místě nikoliv posledním úředníkům Ústavu.

V Praze dne 12. října 1948.

Aut.
jednatel komise.

Ústav pro českou literaturu zahájil svou činnost 1. září 1948. Má tři sekce: A) odbor pro dějiny české literatury (v čele s prof. dr. Albertem Pražákem), B) odbor pro styky české literatury s literaturami jinými (v čele s prof. dr. Frankem Wollmanem), C) odbor pro teorii literatury (v čele s prof. dr. Janem Mukařovským). Plné rozvíjení jejich pracovního programu je plánováno pro r. 1949, jakmile bude Ústav po stránce hmotné i osobní řádně vybaven. Ústav vede referent Ústavu, kterým je pro rok 1948/49 prof. dr. Albert Pražák, jeho zástupcem je prof. dr. Frank Wollman. Veškerou činnost Ústavu koordinuje jednatel, kterým je prof. dr. Antonín Grund. Od 1. září 1948 pracovali v Ústavu čtyři středoškolské profesori, kterým byla pro tento účel udělena ministerstvem školství, věd a umění řádná dovolená.

Třebaže bylo mnoho času věnováno zařizování Ústavu, bylo ihned započato s plánovanou prací. Členové Ústavu převzali bibliografický materiál literárněhistorický, zpracovaný za války v České akademii, zkontrolovali jej a po zjištění chybějící látky přistoupili k jeho doplnění, aby byl do prázdnin r. 1949 připraven k tisku za roky 1937 a 1938. Zároveň bylo započato s přípravou prací na slovníku českých spisovatelů. Ústav získal dvě cenné knihovny, po zemřelém V. Bitnarovi a zaniklého literárního odboru Umělecké besedy. Stěhování, uskladnění a třídění knihoven bylo prováděno členy Ústavu často mimo pracovní hodiny. Ústav navázal spojení s jinými vědeckými ústavami i zahraničními, od nichž se snaží získati vědecké publikace výměnou za Slovesnou vědu, jejíž redakce dala Ústavu k tomu účelu 150 výtisků. Kromě toho udílel Ústav informace z oboru literárního zájemcům českým i posluchačům cizincům, studujícím na pražských vysokých školách. Členové Ústavu pracovali dále na různých edicích děl našich spisovatelů.

Ediční poznámka:

Dokumenty uložené v Archivu Akademie věd ve fondu Česká akademie věd a umění (A AV ČR, fond ČAVU, sign. 212.0, inv. č. 282, Ústav pro českou literaturu. Zřízení a organizace) jsme se rozhodli publikovat formou reprintu. Za vstřícnou spolupráci děkujeme Archivu Akademie věd, zvláště PhDr. Janu Chodějovskému, Ph.D.

Ediční úpravy zpráv uveřejněných ve *Věstníku České akademie věd a umění* vycházejí ze zásad formulovaných v publikacích *Editor a text. Úvod do praktické textologie* (Praha 1971) a *Textologie. Teorie a ediční praxe* (Praha 1993). Ortografie byla sjednocena podle *Pravidel českého pravopisu* (1993) s *Dodatkem*.

Prameny a literatura:

- BLÁHOVÁ, Kateřina – SLÁDEK, Ondřej (eds.): Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2010.
- GRUND, Antonín: Zpráva Komise pro zřízení Ústavu pro českou literaturu za rok 1947. *Věstník České akademie věd a umění* 56 (1947), 1948, č. 1, s. 61.
- GRUND, Antonín: Zpráva o činnosti Ústavu pro českou literaturu za rok 1949. *Věstník České akademie věd a umění* 58 (1949), 1950, č. 1, s. 67–69.
- GRUND, Antonín: Zprávy z ústavů a komisí o činnosti v roce 1948: Ústav pro českou literaturu. *Věstník České akademie věd a umění* 57 (1948), 1949, č. 1, s. 84.
- HAVEL, Rudolf: Ústav pro českou literaturu. *Slavia* 20, 1950/1951, č. 1, s. 151–155.
- HAVRÁNEK, Bohuslav: Zpráva o schůzi ze dne 6. února 1946. *Věstník České akademie věd a umění* 55 (1946), 1947, č. 1, s. 60–61.
- MERHAUT, Luboš (ed.): *Světová literárněvědná bohemistika I. Historie a současný stav*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR 1996.
- Organizační řád Ústavu pro českou literaturu České akademie věd a umění. *Věstník České akademie věd a umění* 56 (1947), 1948, č. 1, s. 61–63.
- POKORNÁ, Magdaléna: Ústav pro českou literaturu: prameny k jeho vzniku ve fondu České akademie věd a umění. In: *Rok 1947: česká literatura, kultura a společnost v období 1945–1948*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 1998, s. 145–160.

11. 6. 1947

Založení Ústavu pro českou literaturu v dokumentech

Vybrala a uspořádala Kateřina Piorecká
Bibliografická spolupráce Iveta Mindeková
Odpovědný redaktor Michal Kosák
Obálka, grafická úprava a sazba
Stará škola (www.staraskola.net)
Vytiskl PROTISK s. r. o., České Budějovice

Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Na Florenci 3/1420, 110 00 Praha 1, www.ucl.cas.cz
První vydání, 56 stran. Praha 11. června 2017
ISBN 978-80-88069-50-8

3

5/ Shromažďování, třídění a po př. vydávání biografického materiálu, týkajícího se českých spisovatelů / životopisná data a dokumenty, paměti, korespondence/.

6/ Pořizování opisů a fotografií těžce přístupných bohemik z domácích i cizích knihoven a archivů,

7/ Praktická výchova editorů a s ní spojená výchova paleografická.

8/ Organizace práce spojené s vydáním podrobného biografického a bibliografického slovníku české literatury.

Druhý oddíl ústavu pro českou literaturu je určen k zkoumání styků české literatury s literaturami jinými. Jeho úkoly jsou tyto:

1/ Zkoumání vztahů české literatury k literaturám antickým; otázky české translatury z antických literatur, otázky funkce antických pamětí ve vývoji české literatury atp./

2/ Zkoumání českého vlivu na církevněslovanské písemnictví a vztahů církevněslovanské vzdělanosti k českým zemím;

3/ Zkoumání vztahů latinské literatury středověké a novověké k české literatuře a k českým zemím;

4/ Zkoumání vzájemných vztahů mezi literaturou českou a ostatními slovanskými, a to z hlediska mezislovanské slovesnosti; v to se počítají i vztahy mezi českým slovesným folklorem a folklorem ostatních slovanských národů;

5/ Zkoumání vztahů mezi českou literaturou a literaturami nemeslovanskými.

Třetí oddíl ústavu pro českou literaturu je určen k zkoumání týkajícímu se teorie literatury. Úkoly tohoto oddílu jsou takové:

1/ Zkoumání literárního tvaru a jeho vývoje, zejména pokud jde o velké rozložky materiálu, které mají být zvládnuty jednotným metodickým postupem, tak na př. statická zkoumání metrická, zkoumání básnického slovníka jednotlivých autorů i celých období, přesné rozborly básnického slohu, prováděné systematickým probíráním jednotlivých jazykových složek a slohových postupů.

2/ Zkoumání látkoslovná a thematologická, směřující ke zjištění obecných zákonitostí genese a vývoje látek a temat; do působení vztahů mezi literaturami; k problematice thematologie, srovnávací bibliografie a normalizace translatury; k problematice jazykové a slohové normalizace.

ISBN 978-80-88069-50-8

9 788088 069508

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.